

Književnost.

Slovenska književnost.

Knjige „Družbe sv. Mohorja“ za l. 1900.

Zgodbe sv. pisma. Slovencem priredil in razložil dr. Frančišek Lampe. Sedmi snopič. Str. 769—896. — Z veseljem in z žalostjo smo letos vzeli v roke to krasno knjigo. Sedem snopičev „Zgodeb“ nam je že podala „družba sv. Mohorja“ izpod peresa nepozabnega g. dr. Frančiška Lampeta. Ta snopič je pa pisal na smrt bolan, in ko ga je dokončal, je umrl.

Kakor prejšnja leta, tako je tudi letos gospod pisatelj svetopisemskim besedam znal v prevodu ohraniti tisti značaj, ki ga imajo v izvorniku. Svetopisemsko besedilo je namreč nekaj posebnega. — Svetopisemske besede se v vsakem oziru močno razlikujejo od posvetnih spisov. Zdaj pretresljivo doné mogočne grome, zdaj milo šepetajo, mehko govore v srce, a vendar čisto drugače, kakor človeške pisane besede. Čeprav so pretresljive, gromovite, te vendar ne oplašijo, ne napolnijo z napačno grozo, ampak navdihnejo ti le blagonosen strah, sveto grozo, ki čisti srce in nagiblje voljo k dobremu; čeprav je njih govor mehek in mil, ti vendar ne božajo lic, se ne sladkajo ušesom, ampak dostojno, prijazno, prijateljsko se ti selijo v srce, polnijo dušo in jo navdajajo z neko nepopisno radostjo, prijetno zadovoljnostjo in čarobnim mirom, ki blagodejno vpliva na vse človeške zmožnosti. Ta značaj je gospod pisatelj znal ohraniti. Jezik je vseskozi čist in vzoren, a vendar nepri-siljen, domač in milodoneč.

Zvest svojemu sklepu, da poda kolikor mogoče veliko svetopisemskega besedila, pripoveduje natančno po sv. pismu. Da ne bi z razlagami preveč raztrgal svetopisemskega teksta, stavi kratke opazke in opombe tudi pod črto. In da bi vsa stvar preprostim bravcem ne bila dolgočasna, pové večkrat daljše odstavke ob kratkem s svojimi besedami, kar brez dvoma močno poživlja berilo.

Kar se v svetem pismu pripoveduje na dveh krajih, v kroniških knjigah in v knjigah kraljev, to je pisatelj povzel skupaj in tako celotno narisal vladanje posameznih kraljev judovskega kraljestva, in sicer pričevši z Ahazom do razdejanja jeruzalemskega mesta in babilonske sužnosti (741 do 586 pr. Kr.); vmes je vpletel knjige prerokov in knjigo Juditino, kar odgovarja zgodovinskemu kronologičnemu redu.

Pri presojanju te knjige prideta v poštev dva momenta: V knjigi je božja beseda, in knjiga je slovstveno delo. In v obeh ozirih je ta knjiga

izvrstna, ker božjo besedo pové natančno in je tudi s književnega stališča uzorna.

Zato nas pa ob smrti gospoda pisatelja tolaži to, da se bo izdajanje nadaljevalo brez prenehanja v dosedanji obliki. Prihodnji snopič bo priredil dr. Jan. Ev. Krek. C.

Priprava na smrt ali premišljevanje večnih resnic. Spisal sv. Alfonz Marija Liguorski, škof in cerkveni učenik. Poslovenil dr. Andrej Karlin, duhovnik ljubljanske škofije. — To knjigo priporoča že veljava velikega cerkvenega učenika sv. Alfonza, katerega dela so priporočali skoro vsi papeži od Benedikta XIV. do sedanjega sv. Očeta. Gospod prelagatelj je namenil knjigo Slovencem za sveto leto, „da pride med rojake kot neki spominček na cerkvene pobožnosti, ki se jim obetajo v bližnji prihodnosti.“ Prevod je gladek in jezik čist ter lahko služi za zgled drugim molitvenikom. C.

Za narodov blagor. Komedija v štirih dejanjih. Spisal Ivan Cankar. V Ljubljani 1901. Založil L. Schwentner. Str. 131. — Ta nova gledališka igra, s katero je gospod Cankar stopil pred naše občinstvo, bi zaslužila mnogo bolj ime satire, nego komedije. Z žgočim sarkazmom biča pisatelj one politike, ki pod pretvezo, da delajo „za narodov blagor“, služijo pravzaprav le svoji lastni samoljubnosti. Ošabnost in breznačajnost voditeljev na eni strani, na drugi strani pa navivnost ljudstva, ki jih časti in vzdržuje na površju, in vmes ljudje, ki so sposobni, da za svojo korist služijo voditeljem in vedoma slepé ljudstvo — to je temelj, na katerem se vrši pičlo dejanje te „komedije“. — G. Cankar je pisal z žolčem in zaničevanjem. Ironično smeši že v prvem prizoru narodno slovesnost, katero priredé častivci prvaku Grozdu. Vsaka beseda je ironija, vsak stavek sarkazem, vsaka oseba karikatura, vsaka trditev laž. Grozda hoče izpodriniti Gruden. Zato hoče ustanoviti nov list in novo stranko, za kar seveda treba denarja. Denarnih sredstev pa pričakujeta oba od pl. Gornika, nerodnega in topega, a silno bogatega mladeniča. Grozd ga hoče prikleniti nase z nečakinjo Matildo, Gruden pa ima ničemurno ženo, s katero hoče doseči isti namen. Ta stran v dejanju „komedije“ je še najbolj odurna, dasi ni niti enega poštenega značaja — izvzemši Grozdovo ženo Katarino, ki pa ne posega v dejanje, — ki bi ne bil popolnoma hinavski in nepošten. Najodkritejši ničvrednež je časnikar Ščuka, ki vé za